

Bài 28

XÂY DỰNG NHÀ MÁY THỦY ĐIỆN HOÀ BÌNH

I – MỤC TIÊU

Học xong bài này, HS biết :

– Việc xây dựng Nhà máy Thủy điện Hoà Bình nhằm đáp ứng yêu cầu của cách mạng lúc đó.

– Nhà máy Thủy điện Hoà Bình là kết quả của sự lao động sáng tạo, quên mình của cán bộ, công nhân hai nước Việt – Xô.

– Nhà máy Thủy điện Hoà Bình là một trong những thành tựu nổi bật của công cuộc xây dựng CNXH ở nước ta trong 20 năm sau khi đất nước thống nhất.

II – ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

– Ảnh tư liệu về Nhà máy Thủy điện Hoà Bình.

– Bản đồ Hành chính Việt Nam (để xác định địa danh Hoà Bình).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

* **Hoạt động 1** (*làm việc cả lớp*)

– GV giới thiệu bài :

+ Nêu đặc điểm của đất nước ta sau năm 1975 là : Cả nước cùng bước vào công cuộc xây dựng CNXH. Trong quá trình đó, mọi hoạt động sản xuất và đời sống rất cần điện. Một trong những công trình xây dựng vĩ đại kéo dài suốt 15 năm là công trình xây dựng Nhà máy Thủy điện Hoà Bình.

– GV nêu nhiệm vụ học tập cho HS :

+ Nhà máy Thủy điện Hoà Bình được xây dựng năm nào ? Ở đâu ? Trong thời gian bao lâu ?

+ Trên công trường xây dựng Nhà máy Thủy điện Hoà Bình, công nhân Việt Nam và chuyên gia Liên Xô đã làm việc với tinh thần như thế nào ?

+ Những đóng góp của Nhà máy Thủy điện Hoà Bình đối với đất nước ta.

* **Hoạt động 2** (*làm việc theo nhóm*)

– HS thảo luận các ý :

+ Nhà máy được chính thức khởi công xây dựng tổng thể vào ngày 6-11-1979 (ngày 7-11 là ngày kỉ niệm Cách mạng tháng Mười Nga).

Lưu ý : Sở dĩ phải dùng từ "chính thức" bởi vì từ năm 1971 đã có những hoạt động đầu tiên, ngày càng tăng tiến, chuẩn bị cho việc xây dựng nhà máy. Đó là hàng loạt công trình được chuẩn bị : kho tàng, bến bãi, đường sá, các nhà máy sản xuất vật liệu, các cơ sở sửa chữa máy móc. Đặc biệt là xây dựng các khu chung cư lớn bao gồm nhà ở, cửa hàng, trường học, bệnh viện cho 35 000 công nhân xây dựng và gia đình họ.

+ Nhà máy được xây dựng trên sông Đà, tại thị xã Hoà Bình (yêu cầu HS chỉ trên bản đồ).

+ Sau 15 năm thì hoàn thành (từ năm 1979 đến năm 1994), nhưng có thể nói là sau 23 năm, từ năm 1971 đến năm 1994, tức là lâu dài hơn cuộc chiến tranh giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

*** Hoạt động 3 (làm việc theo nhóm và cả lớp)**

– HS đọc SGK, làm việc theo nhóm.

– Thảo luận chung cả lớp về nhiệm vụ học tập 2, đi tới các ý sau :

+ Suốt ngày đêm có 35 000 người và hàng nghìn xe cơ giới làm việc hối hả trong những điều kiện khó khăn, thiếu thốn (trong đó có 800 kĩ sư, công nhân bậc cao của Liên Xô).

+ Tinh thần thi đua lao động, sự hi sinh quên mình của những người công nhân xây dựng.

– GV nhấn mạnh : Sự hi sinh tuổi xuân, cống hiến sức trẻ và tài năng cho đất nước của hàng nghìn cán bộ công nhân hai nước, trong đó có 168 người đã hi sinh vì dòng điện mà chúng ta đang dùng hôm nay. Ngày nay, đến thăm Nhà máy Thủy điện Hoà Bình, chúng ta sẽ thấy đài tưởng niệm, tưởng nhớ đến 168 người, trong đó có 11 công dân Liên Xô, đã hi sinh trên công trường xây dựng.

*** Hoạt động 4 (làm việc cá nhân và cả lớp)**

– HS đọc SGK, nêu ý chính vào phiếu học tập.

– Thảo luận, đi tới các ý sau :

+ Hạn chế lũ lụt cho đồng bằng Bắc Bộ (chỉ bản đồ, nếu có thời gian, trình bày về những cơn lũ khủng khiếp ở đồng bằng Bắc Bộ).

+ Cung cấp điện từ Bắc vào Nam, từ rừng núi đến đồng bằng, nông thôn đến thành phố, phục vụ cho sản xuất và đời sống.

+ Nhà máy Thủy điện Hoà Bình là công trình tiêu biểu đầu tiên, thể hiện thành quả của công cuộc xây dựng CNXH.

*** Hoạt động 5 (làm việc cả lớp)**

– GV nhấn mạnh ý : Nhà máy Thủy điện Hoà Bình là thành tựu nổi bật trong 20 năm, sau khi thống nhất đất nước.

– HS nêu cảm nghĩ sau khi học bài này (lưu ý tinh thần lao động của kĩ sư, công nhân).

– HS nêu một số nhà máy thủy điện lớn của đất nước đã và đang được xây dựng.

IV – THÔNG TIN THAM KHẢO

Vai trò của Nhà máy Thủy điện Hoà Bình :

– Chống lũ cho đồng bằng Bắc Bộ : sông Đà là con sông lớn cung cấp 55% lượng nước cho hệ thống sông Hồng vào mùa lũ. Nhờ công trình đập ngăn nước sông Đà, mực nước sông Hồng tại Hà Nội sẽ giảm xuống 1,5 m vào mùa lũ, làm giảm nguy cơ đe dọa vỡ đê.

– Cung cấp điện cho cả nước : với công suất 1920 mW, hàng năm nhà máy sản xuất 8,1 tỉ kW/giờ. Hiện nay, điện sông Đà đã cung cấp cho cả nước, chiếm 1/5 sản lượng điện toàn quốc.

– Cung cấp nước chống hạn cho một số tỉnh phía bắc.

– Tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát triển giao thông đường thuỷ : Trước đây từ Hoà Bình lên Sơn La, tàu bè không thể đi lại được. Ngày nay, nhờ lòng hồ của nhà máy dài tới 210 km, độ sâu trên dưới 100m, tàu bè hàng nghìn tấn có thể chạy dễ dàng lên Sơn La.

– Hiện nay nước ta đang xây dựng Nhà máy Thủy điện Sơn La lớn hơn Nhà máy Thủy điện Hoà Bình.